

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון קי"א

פרשת חיי שרה

תשפ"ד

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

הרה"ג ר' נח גד וויינטראב שליט"א

קרית גת

לע"ג מרן הרה"ק רבי יעקב דוד מאמשינאוו זי"ע

בן מרן הרה"ק רבי ישראל יצחק מוואארקי זי"ע

נלב"ע ד' כסלו תרל"ח

לע"ג

הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זי"ע

בן הרב דוד יצחק זצ"ל

נלב"ע ז"ך במרחשוון תשנ"ט

הגה"ח ר' משה גאלדבלאט שליט"א

בארא פארק, ר"מ בבית מדרשינו

לע"ג אמו האה"ח מרת רבקה טויבא ע"ה

בת הרב חיים דב ראזען זצ"ל

מחשובי חסידי אמשינאוו באוסטראוו מעז'

נפ' ד' כסלו תשפ"ב

הרה"ח ר' דוד אייזען שליט"א

לעייקוואד

לע"ג זקנו הגה"צ

רבי שלום ב"ר אברהם אביש מרדכי הלוי אייזען זצ"ל

מורה צדק בירושלים

נלב"ע כ"ח במרחשוון תשמ"ח

הר"ר דוד דייטש הי"ו

בני ברק

לע"ג זקינו הגה"ח רבי אברהם משה בן הרב אליהו

דייטש ז"ל

נלב"ע בש"ק בעת רעווא דרעוון

ז"ך במרחשוון תש"ע

ניתן לקבל הגליון

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א

בארה"ק

ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א

בני ברק

אצל הרה"ח ר' שלמה לייב לאנדא שליט"א

ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

חיפה

אצל הרה"ח ר' ישראל ברודבקר שליט"א

קרית גת

אצל הרה"ח ר' נח גד וויינטראב שליט"א

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

ליל שבת קודש

פרשת חיי שרה תשפ"א לפ"ק

לה', הבינה בקדושתה שנעשה על ידי זה יחוד גדול וקדוש, ומתוך גודל שמחתה כלתה נפשה לה' אשר תזכה גם כן ליחוד נפלא כזה ולמסירת נפשה, ומגודל השתוקקותה פרחת נפשה ממנה ונסתלקה במיתת נשיקה, וזהו ותמת שרה בקרית ארבע, שהם ד' אותיות אדנ"י שבהם כוונת מסירת נפשות וקבלת עול מלכות שמים.

והנה היה מקום לומר, שאלו המוסרים נפשם לה' המה נפטרים מן העולם בקיצור ימים ושנים ממה שקצוב להם, אך אי' בספה"ק דזה אינו, אלא להיפוך,

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, שני חיי שרה. ובמדרש, שבישר השטן את שרה, שנעקד יצחק בנה וכמעט שנשחט, ופרחה נשמתה.

ובספה"ק הקשו (עבודת ישראל, ישמח ישראל) הלא הצדיקים כל רצונם וחיותם לעשות רצון קונם, ואיך יתכן לומר על שרה אמנו הצדקת, אשר אברהם אבינו היה טפל לה בנביאות, שכאשר שמעה מעקידת יצחק פרחת נשמתה מחרדה ובהלה כדרך פשוטי בני אדם.

ומבארים, כי בשמעה מעשה העקידה שעוקד אברהם את יצחק בנה לעולה

וכדבריו הק' של בעל דברי ישראל (מאדזיץ) על הפסוק הקרה נא לפני היום וכו' הנה אנכי נצב על עין המים וכו' והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה וכו' אותה הוכחת וכו', וצריך ביאור למה עשה הסימן על מי שיתן לו מים, ולכאורה היה יותר נכון לראות מי שיתן לו לחם לסעודה או מקום ללון, אלא להורות לנו שצריך לבקש על כל דבר ממש קטן כגדול, והנה על לחם לאכול דרך כל אדם הוא לבקש מרבונו של עולם, אבל על מים לשתות שהוא דבר שהוא חינם לכל באי עולם, אין מדרך האדם לבקש על זה רק הולך אל הבאר ושותה.

אמנם אליעזר עבד אברהם עמד כל היום בתפלה, היינו על כל דבר ודבר שהיה צריך, ועל כן התפלל על זה רבונו של עולם הזמן לפני מים, ואפילו המעט מים שהיה צריך לשתות, ואף שהיה אצל הבאר והמים נמצאים לפניו, ולא היה

הקב"ה עשה הכל יפה בעתו, שבו בזמן שמגיע קיצם לצאת מן העולם, מחסדי ה' שמסבב להצדיקים והחסידים בעת פטירתם ענין מסירות הנפש על קידוש שמו ית' למען יצאו נשמתם בקדושה ובטהרה מחוך יחוד ד', ובאמת אז הוא שעת זמן פטירתם מעולם הזה מכוון ממש.

ובדומה לזה מצינו נמי לגבי ענין תפילה, שיש הבדל באיזה אופן מקבלים כל דבר, דהנה אף שהקב"ה משפיע לפעמים בלא שהתפללו מקודם, אבל הצדיק אינו רוצה לזכות בדרך זה, אלא רוצה שיתגלגל ויבוא האוכל בדרך תפילה דווקא. וכדמצינו ב**זוהר הק'** שאף שיש לאדם לאכול והשלחן ערוך לפניו לא יאכל עד שיתפלל על מזונו. כדאי' ב**זוה"ק** (ח"ב סב ב) רבי ייסא סבא לא אתקין סעודתא בכל יומא, עד דבעא בעותיה קמי קודשא בריך הוא על מזוני, אמר לא נתקין סעודתא עד דתתייב מבי מלכא, עיי"ש.

ח"ו בקיצור ימים ושנים אלא הוא מכוון ממש לעת קיצם, אלא שהקב"ה הזמין להם שתצא נפשם במסירות נפש, ובכל זאת, 'ונחלתם לעולם תהיה', שבזכות זה שהם מצידם מסרו את נפשם למען כבודו ית', נשאר הזכות לדורות הבאים.

ושמא נרמז כן גם בדברי המדרש (נח, ג) רבי עקיבא היה יושב ודורש והצבור מתנמנם, בקש לעוררן אמר מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה אלא תבא אסתר שהיתה בת בתה של שרה שחייתה ק' וכ' וז', ותמלוך על ק' וכ' וז' מדינות. ודברי המדרש הם סתומים.

ונראה לבאר, שהצבור מתנמנם היינו שהביט על הדורות האחרונים האלה, וקושי שעבוד הגלות והצבור מתנמנם באין מקיץ להם, ע"ד אני ישינה וליכי ער, אני ישינה בגלות וכו' כי אין להם מקיץ לעוררן לחזק לבם הנדכא והנכאה,

חסר לו כי אם כד לשאוב, בכל זאת התפלל על זה, רבונו של עולם הקרה נא לפני. ואולי על זה נאמר יפה שיחתן של עבדי אבות ודו"ק.

נחזור לענינינו, אף שהצדיקים המוסרים נפשם על קדושת ה', הרי זה בזמן הקצוב להם מלכתחילה, אבל זה רק גלוי כלפי שמיא, אבל הצדיקים מצידם היו מוכנים לעזוב את העולם באמצע ימי חייהם למען כבוד שמו ית', ממילא עדיין הם נחשבים כנהרגים ונשחטים על קדושת שמו ית' בלא זמנם שזכותם עומדת לעד, ממילא נשאר זכות השנים האלה, לזרוח אור לישרים בחשכת הגלות, ומופיע זכות שנותיהם של הצדיקים האלה שמסרו נפשם על קדושת שמו יתברך.

וכך נוכל לפרש דברי הפסוק (המובא במדרש) יודע ה' ימי תמימים, היינו שהקב"ה יודע את מספר ימיהם, שלא הפסידו שום יום מחייהם, שאין נפטרים

משפיעים טובות לבניהם, אשר זכותם עומדת לנו לדור ודור. לכן אנו תמיד משבחים ומפארים אלהי אברהם וכו'. ומביא שהרב הקדוש מלובלין זי"ע אמר שבמשך ט"ז שנים הקדיש בכל יום איזה זמן לתת שבח והודיה להש"י אשר שלח לעולם את נשמת הרב הקדוש מבארדיטשוב זי"ע.

וזהו ותמת שרה וגו' הוא חברון, לשון חברון מורה לנו, כי זכות אבות ואימהות עודנו מחובר עמנו, וצדקתם עומדת לעד,

כן יזכנו ה' שנוכל לעבוד את ה' מתוך אורה בזכות אבות ואימהות ונזכה במהרה לגאולת עולם אמן.

על כן ביקש לעוררן שאל יתיאשו את עצמם.

ולזה אמר להם, מה ראתה אסתר שתמלוך, כלומר באיזה זכות נזכה לקבלת עול מלכות שמים בזמן שהוא אסתר בחי' הסתרת פנים ותוקף הגלות, ועל זה אמר תבא אסתר שהיתה בת בתה של שרה, שעלינו לעורר זכות אבות ואימהות, שמסרו נפשם על קדושת שמו יתברך, אשר אורם יאיר על ימי החושך, ובזכותם נזכה לגאולה.

ובספה"ק תפארת שלמה הקשה, מפני מה לא זכו אבות העולם לעלות למרום עם גופם כמו אליהו ז"ל, אלא נקברו האבות בארץ, אלא כל זה הוא לטובת העולם, שעל ידי זה גם עתה יהיו

אמרים

חסד ה' בתוך הבריאה. וכמו כן, אור השבת מסייע להשפיע אמונה לימי המעשה, ולכן נקראו סעודות שבת בזוה"ק סעודתא דמהימנותא שמשפיע אמונה.

ושני העבודות נצרכים בעוה"ז, ולכן קבע השי"ת זמנים שמאיר הארה הגנוזה. ולפעמים גולל אור מפני חושך כו' ובזמן שיש אור צריכין להכין גם על ימי החושך. ולכן הקדים להגיד בבוקר חסדך ואח"כ ואמונתך בלילות.

בתולדות יעקב יוסף (אות ב') מביא דברי הרמ"א (או"ח סי' א'), שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים וכו'. ולכאורה למה נאמר 'לנגדי' שהוא לשון התנגדות וריחוק, ולכאור' יותר מתאים לומר 'לפני תמיד'.

השפת אמת (תרנ"ב) מביא בשם זקינו **החידושי הרי"ם** על מה שאמרו חז"ל אין ארור מדבק בברוך, שימות החול הם בגדר ארור, שהוא בחינת חושך, שאין רואים אז בהירות האמונה, ושבת בגדר ברוך כמ"ש ויברך וגו' יום השביעי וגו'.

וכתיב להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות, שהם שני סוגי עבודה, בימות החול שהם בחינת חושך, אז צריך לעבוד עם מדת האמונה, כמ"ש ואמונתך בלילות, ועל ידי עבודה זו זוכה לבחינת שבת שמרומז בפסוק להגיד בבוקר חסדך, וכמו שאמרו חז"ל לפי ששרת אליעזר אותו צדיק באמונה, יצא מכלל ארור וכו', היינו על ידי שמייגע עצמו בבחינת עבד שהוא על ידי אמונה בעת החושך, עי"ז זוכין לקבל אח"כ הארת השבת, לראות את

לו בזה לתקן מעשיו, או שיחשוב כוונה אחרת איך הוא לטובתו, ואז באמת יתגלה שהוא לטובתו.

ולהשלמת הענין ראה בתולדות יעקב יוסף (וזאת הברכה אות כה) מה שסיפר הרה"ק ר' נחמן מהארדענקא, שראה בחלום בעת שהיה בארץ ישראל בפעם הראשונה, ובעת ההוא היה נבוך אם לצאת לחו"ל מחמת טעמים הכמוסים לו וכו' (י"א שאז חכך בדעתו אם לנסוע אל הבעש"ט הק'). כידוע שהרה"ק מהארדענקא היה בתחילה מתנגד לחסידות, ונסע לגור בארץ ישראל, ואח"כ היה נבוך אם להתקרב לבעש"ט זי"ע, ולבסוף נסע אליו, ולאחר הסתלקות הבעש"ט בא שנית לא"י) עד שראה בחלום שאחד סיפר לו שיש כמה רופאים הנותנים רפואות על ידי משקה מר, אך יותר טוב זה הרופא שנותן רפואה על ידי משקה מתוק מדבש.

ופירש לעצמו את החלום, שהרפואה המרה הוא הדרך של תענית וסגופים

ומביא ששמע לפרש, שיחזיק האדם עצמו שהוא עדיין רחוק מהשי"ת, וזהו שנאמר שויתי ה' לנגדי' ודפח"ח, ונראה הכוונה בזה שזהו ענין מדת הענווה שמי שמרגיש שעומד לפני אחד שגדול הרבה ממנו הרי זה מביאו לידי ענווה, משא"כ אחד שאינו מכיר בגדולת חבירו, הרי מרגיש קרוב.

ואח"כ מביא עוד פירוש ליישב, עפ"י מה שקיבל 'מרבתי וחבירי', איך שצריך להתנהג במדת רחמים עם כל אדם, וכשיזדמן לו לראות באיזה אדם שום דבר מכוער, יתן אל לבו שהשי"ת שלח לו ענין זה לטובתו, כי לפעמים יש בו ג"כ שמץ מנהו, ועל ידי זה יתן לב לשוב. כלומר שצריך לזכור שכל מה שבא אליו זה מאת הקב"ה. כגון שבא לו ענין של ביטול בתורה או בתפלה על ידי שיחת אדם, אזי יתן לב שהיא לטובתו, כי לפעמים מקבל ענין כזה מפני שלא התפלל ולמד כראוי, ונרמז

פרטית לתועלת עצמו, וזה משקה מתוק מדבש, המעורר רחמים בעולם, והיא רפואה מתוקה בלי שום סיגוף, ויערב לו ויבושם ודפח"ח.

וכאן טמון היסוד הנפלא מאת הבעש"ט שכל דבר שרואה האדם הוא לטובתו, שהקב"ה הזמין לו שיוכל להבין ברמז איך לתקן דרכו, והוא דרך מתוקה ונעימה.

והתמדת לימודו, אך אז גם גובר העצבות, ועי"ז מלמד חוב על בני עולם שאינן עושין כמעשיו ומניחין חיי עולם וכו', וכמעשה דרשב"י ובנו (שבת לג:): עד שיצא בת קול חזרו למערכתם וכו', וזה נקרא רפואה על ידי מים מרים.

מה שאין כן הרפואה המתוקה, הוא בדרך זה, שמתבונן בכל דבר מגונה שנראה בחבירו, שהדבר בא בהשגחה

סעודה שלישית

פרשת חיי שרה תשפ"א לפ"ק

שהן תמימים כך שנותם תמימים וכו' א"ר יוחנן כהדא עגלתא תמימה וכו'. היינו שקיבלה כל מה שגזר עליה ה' בתמימות.

ומצאנו דבר נפלא בספה"ק קול שמחה, דהנה כתיב (משלי יז, ב) עבד משכיל ימשול בבן מביש ובתוך אחים יחלק נחלה. ובמדרש, עבד משכיל זה אליעזר. ומה השכלתו, אמר כבר קללתו של אותו האיש בידו [שהוא מבני כנען שקללתם להיות עבדים]. שמא יבוא כושי אחד או ברבר אחד וישתעבד בו, מוטב לי להשתעבד בבית הזה ולא בבית אחר.

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה, וברש"י, כולן שוין לטובה, וביארו בספה"ק שאף ששרה עברה צרות רבות ורעות בחייה, עם כל זה קיבלה הכל בתמימות. וזהו כולן שוין לטובה. וכדמצינו ברש"י עה"פ תמים תהיה (דברים יח, יג) התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו.

וכפי שדרשו חז"ל במדרש ויהיו חיי שרה מאה שנה, יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה (תהלים לז), כשם

ואכן מצינו שאליעזר היה בטל לגמרי לאברהם, וזה היה כל מהותו, כפי שאמר על עצמו עבד אברהם אנוכי, וכמובא בספרים (ראה שם משמואל) ששמו אינו מופיע בפרשה אפילו פעם אחת, וזהו לגודל ביטולו לאדונו, עד שאינו תופס מקום לעצמו.

וראה בספה"ק בית אהרן (פר' ויצא) עה"פ ויפגע במקום וגו', מביא פירושו של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע על מאחז"ל המובא בפירש"י עה"פ ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך, פי' שלא יהיה לבך חלוק על המקום, ואמר הפי' בזה, אשר בכל מקום שהוא יעבוד את השי"ת. כי יש בני אדם כשהם באיזה מקום ואינם עובדים להשי"ת אומרים שהמקום גורם כי אם היה באיזה מקום אחר בוודאי היה עובד להשי"ת ע"ז אמר המדרש שחלילה לומר כן, וזהו שאמרו, 'שלא יהי' לבך חלוק על המקום', כי לא המקום גורם ח"ו איזו מניעה לעבודתו ית', שכיון

ומבאר הרה"ק הרבי רבי בונם זי"ע, דהיה השכלתו, במה שהיה מכיר עצמו שהוא עבד. אף שהיה אליעזר גדול מאד, כמו שאמרו חכמינו ז"ל עליו (יומא כח:): שהיה דולה ומשקה וכו', עם כל זאת היה מבין ומכיר ששלימות שלו היא מה שהוא עבד נאמן לאברהם, לא להיות בפני עצמו. וזה השכלה גדולה למאד, שיהיה אדם מכיר עצמו בבחינתו ושלימות צורתו, ולא ירום לבבו לצאת לבחינה שאינה שלו. עכלה"ק.

וכ"ק אזמו"ר זצוק"ל דייק כן בלשון חז"ל המובא ברש"י שאברהם אבינו אמר לאליעזר אין ארור מדבק בברוך, לכאורה הי' צריך לומר אין ברוך מדבק בארור. אלא דאברהם אמר לאליעזר, שעבורו אין זה כדאי לשנות את תפקידו "עס איז צו גרויס פאר דאנעטוועגען, גיי נישט אויף קיין מדריגות וואס איז נישט פאר דיר".

יה"ר שנזכה למלאות תפקידנו בעוה"ז
ולגאולה קרובה אמן.

שהכל מאתו ית' ורצון השי"ת הוא
שיהיה האדם כעת במקום הזה, אם כן
גלוי לפניו ית' שזה המקום לא יגרום שום
מניעה ח"ו לעבודתו יתברך רק המניעה
הוא מצד האדם.

אמרים

דברים יקרים בשמם מכלי ראשון), אשר
בפר' זו (ד"ה ויאמר אליו) מביא שאמר
הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע,
שכשמתפלל להשי"ת שיזכה לתשובה,
הרי הוא מתפלל ואומר להדיא, שיזכה
לתשובה 'מתוך שמחה והרחבה ולא
מדוחק', ולא זו בלבד, אלא אף הוסיף
תמיד שבח והודאה להשי"ת שזיכה
אותו במתנה נפלאה מן השמים לקבל
את השכל וההארה להתפלל ולבקש
באופן הזה, עכתו"ד.

בוזהר הק' בפרשה (חיי שרה קכ"ט ע"א)
מביא על מעלת הבעל תשובה דבשעתא
חדא ברגעא חדא זוכה לכל המדריגות,
וראה בספר **צדקת הצדיק** (קכ"ז) ששמע
בשם הרבי ר' **בונם ז"ל** כי דבר זה
שמביא הזוה"ק שהבעל תשובה יכול
להגיע במהרה לדרגא גדולה, זה בא על
ידי יגיעת רבי שמעון בר יוחאי.

ובענין תשובה, נכון לציין דבר נפלא
המובא **במשמרת איתמר** (להרה"ק ר'
איתמר מקאנסקיוואלי, שהתאבק בעפר רגלי
הצדיקים מקאזניץ ולובלין, ומביא הרבה

קידושא רבא

פרשת חיי שרה תשפ"ב לפ"ק

דברי, כי הד"ת הנאמרים על השולחן מביא את הקדושה לתוך המאכל, וכמו"כ גם המספר בשבחו של הצדיק הוא כמו ד"ת, על כן התחיל לספר סיפורי צדיקים, עבד אברהם אנכי, ובזכות זה יעלה הכל אל הקדושה.

ויאמר עבד אברהם אנכי. יש פירוש השגור בפי העולם, שהם הניחו לפניו לאכול, אזי אמר, לא אוכל עד אם דברתי דברי, היינו שצריך מקודם להתפלל, ויאמר לו, דבר, היינו שיאמר מה שצריך ויתחיל לאכול, על זה השיב להם, מתוך מתון, עבד אברהם אנכי, על כן תפילתי צריכה שתהא במתינות.

ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי וגו'. ויאמר עבד אברהם אנכי. בתפארת שלמה מביא דברי חכו"ל שהיו נותנים לפניו סם המות במאכלו, לכן אמר לא אוכל עד אם דברתי דברי. והרמז בזה שאליעזר היה רגיל להסב על שולחנם של צדיקים אשר קדושת מאכלם מסייע לעבודת הבורא וכל טועמיה חיים זכו. לא כן המאכל הבא מסט"א שהוא לשם תאוה גרידא, מטמטם את לב האדם, לכן כאשר בא אליעזר אל בית לבן ובתואל היה ירא לנפשו להנות ממאכלם כי זה לו כסם המות. לזאת אמר שלא יאכל עד אשר ידבר ד"ת, וזהו שנאמר, לא אוכל כי אם דיברתי

בקול דברו, וכה הגיד, 'הוא חושב כי מענדיל ומענדיל, הוא גזירה שווה'. ושוב אמר, 'אולי באמת הוא גז"ש'. החסידים כמובן לא ידעו כלפי מי ומה הדברים אמורים, ורק ר' מעשיל הבין היטב, ומשם נסע לליובאוויטש.

בבואו לקבל לראשונה פני קדשו של ה'צמח צדק', שאלו הרבי 'מאיזה עיר אתה' והשיב שבא מביאליסטוק. עוד שאלו 'איזה חסידים יש בעירך' ויען ר' מעשיל 'פוילישע חסידים', ולא רצה לגלות כי היה בקאצק, כי מה יאמר, למה הרבי מקאצק לא די לו, על כן העלים דבר זה.

וכששאלו 'מדוע באת אלי' השיב 'למדתי ספר תניא'. ואמרתי לעצמי, אם הכתוב בספר, בוער בנקודת הלב כאש להבת שלהבת, ק"ו אם אזכה לשמוע תורה מפיו ממש.

אח"כ נסע להתיישב בירושלים עיה"ק, בהיותו גדול בקבלה היה ממקימי

היום היארצייט של החסיד ר' מעשיל געלבשטיין זצ"ל הוא היה תלמידו של הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאצק זצוק"ל. ונסע אצלו בערך עשר נסיעות, כעבור מספר שנים שמע ר' מעשיל על חסידות ליובאוויטש, וביקש מאד לנסוע אל כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק' מליובאוויטש, ולשמוע תורה מפי קדשו.

כאשר נגמר בליבו לנסוע לליובאוויטש, ישב בקאצק בחדר החיצון של הרבי, ובמוחו עברה המחשבה, הרי אני רוצה כל כך לנסוע לליובאוויטש, ולשמוע לקח מפי הצמח צדק, אך אולי ח"ו יקפיד עליו הרבי מקאצק, וכך ישב שמה בדאגה זו.

בעודו יושב שמה, נפתח לפתע הדלת והרבי הגיע פנימה, רעד ופחד עברו בכל גופו, והרבי מקאצק מתחיל לדבר, החסידים מיד נתקבצו שמה לשמוע

אכל שתי סעודות, ואמר ששניהם הם סעודות מצוה, האחת לסיום מסכת והשניה הוא מפני מצוה לשמוע דברי חכמים'.

כמו כן ר' מעשיל היה נוהג כן, לכן טרם אכלו היה חוזר על משניות מידות או משניות תמיד, כדי שיחשב סעודתו לסעודת מצוה.

ישיבת שער השמים, וכן עסק רבות בעניני בית המקדש, והפצת לימוד הלכותיה.

ידוע שהרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין, היה אוכל רק מסעודת מצוה, ולכן עשה סיום מסכתא בכל יום, כששמע על כך רבו בעל מי השילוח מאיזביצא, צווה עליו לאכול עוד סעודה בכל יום, מעתה

סעודה שלישית

פרשת חיי שרה תשפ"ב לפ"ק

והלאה, שלא יהיה בכלל הרשעים שבחייהם קרוים מתים רק עם הצדיקים שבמיתתן קרוים חיים. וזהו חיי שרה, החיות של הצדיקים, הוא ע"י בחינת 'ויהיו' שזוכרים שהיום קצר וצריך עוד להתייגע הרבה, ולתקן מעשיהם כי הימים כצל עובר לבלי שוב. וכאלו היו חיי שרה, שהיתה כל חייה בחשבון הנפש, ותמיד הוסיפה בעסק הרוחני, עכת"ד.

וה' ברך את אברהם בכל. יש בזה שני דיעות, רש"י מביא 'בכל' בגימ' 'בן', שהיה לו בן והיה צריך להשיאו אשה.

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה. ובספה"ק עבודת ישראל 'ויהיו' בגימטריא 'זל' מלשון זול, שהאדם נעשה שפל בעיניו על ידי זה שמתבונן בחיי ההבל אשר הוא חי, ושנותיו אשר עברו עליו, ולא נתן ליבו לעשות בהם נחת רוח ליוצרו, ולא די בזה שלא הוסיף טובה, אלא אדרבא עוד קלקל מעשיו, ולזאת נבזה בעיניו נמאס.

אך עיקר תכלית המרירות, שע"ז יתחדש לו רצון לעבודת ה', ויקבל עליו עול מלכות שמים על כל פנים מהיום

וזהו שכיונו השני דיעות במאמרם ז"ל, חד אמר בכל רומז ל'בן', והיינו שמצד האמת השיג אברהם אבינו מדריגה גדולה והיה בבחינת בן, וחד אמר 'בת' היה לו' היינו שמצד אברהם אפילו כשבא למדריגה גדולה עדיין הרגיש שהוא רק בבחינת בת, שלא הספיק לו כל עבודתו, וכל העבודה שעשה מכבר, כלא נחשב אצלו, אלא רצה להוסיף שלימות בכל יום ויום נגד העבודה שצריך לעבוד את הבורא ברוך הוא יותר ויותר, ואל יחשוב שדי במה שיש לו, אלא ידע שעוד לא מילא חובתו.

וזהו 'ויהיו', כשהאדם זוכר מעשיו בעולם, ועד כמה חיסר עדיין, 'שני חיי שרה', זוכה לתקן מעשיו, וכל שנותיו יהיו שווין לטובה, כן יזכינו ה' למלאות הזמן, בתורה ומצוות. ובמהרה ניגאל ברחמים אמן.

ובגמ' (ב"ב קמא.) רבי יהודה אומר, שהיתה לו 'בת' ו'בכל' שמה. **ובדגל מחנה אפרים** מבאר דלא פליגי אהדדי, ואחד מפרש את דברי חבריו.

בהקדם דברי בעל **תולדות יעקב יוסף** שמבאר דכשאחד משיג איזה השגה בעבודת ה' נקרא בחינת בן, ובשעה שלא השיג עדיין אך יש לו השתוקקות לקבל השגה, זהו בחינת בת. וצריך לידע וליתן לב בכל מדריגה ומדרגה שמגיע אליה, שעדיין הוא בבחינת בת ולא השיג עדיין כלום, כי השי"ת הוא אין סוף ב"ה. וזהו מרומז בדברי חז"ל, בת תחלה סימן יפה לבנים, כשהאדם מרגיש בבחינת בת, שמשתוקק לעלות מעלה, אז סימן יפה לבנים, שילך ממדריגה למדריגה וישיג השגה בחינת בנים.

יש ווארט מהרה"ק מנאדרזין חתנו ותלמידו של הרה"ק ר' מנחם מענדל מווארקיי זי"ע.

אך נקדים עובדא שסיפר כ"ק אזמו"ר זצלה"ה, פעם אחת היה לו להרה"ק רמ"מ 'מאמר' בפיו, אשר בערה בו כאש עצורה, ולא היה לו למי לאומרו, עד שבא לדירת חתנו הרה"ק מנאדרזין, שהיה לומד בעליית ביתו, והיה לו לרמ"מ שווערע טריט, ובשמוע בקול עליית חותנו הק' מיד פתח הדלת, הרבי פנה אליו בזה"ל "וועסטו זיין א חסידישער יונגערמאן איז גוט, אז נישט וועל איך דיר אויספליקען!..." ומיד פנה ללכת, ע"כ.

ונראה בפשטות הכוונה שהיה לו לרבי התעוררות גדול שכל העוה"ז אין לו שום מטרה אחרת אלא עבודת ה', ובער

בקרבו הענין בבחינה גבוהה לפי רום השגותיו, וידע שרק מוכשר לקבל ירגיש את לב רבו ויבין להוציא רמזי דחכמתא ולהשכיל פנימיות מחשבתו הגנוזה במאמרו, ולהוציא ממנו עצה ודרך בעבודת ה'. שלא כל מוחא סביל דא, כי איש פשוט יביט בזה כסתם דבר חריף ללא תועלת.

בפרשת השבוע, ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני. ויש להבין האם לאחר שכבר ראה אליעזר אצל אברהם אבינו רוב ניסים ונפלאות בכבשן האש ודבר זה שנפקד לעת זקנותו וכו', עוד היה מסופק אם ה' עושה חסד עם אדוניו, וכי רק אם יודמן לו עתה זיווג ליצחק, אז ידע 'כי עשית חסד עם אדוני'.

ופירש הרה"ק מנאדרזין (ישרש יעקב, פ' חיי שרה) שכידוע מדת אברהם אבינו הוא מידת החסד, ומדת יצחק הוא גבורה ופחד, והנה אליעזר היה דולה

יעקב אבינו.

וזהו שנאמר, ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, שאז הוא זמן התגברות הדינים, ויצא יצחק לעורר דין, שזה היה בחינתו, וירא והנה 'גמלים' באים, שכנגדו בא רבקה עם בחינת גומלי חסדים, היפוך מדתו. ומאידך נמי, ותשא רבקה את עיניה, ותרא את יצחק שהוא היפוך מדתה. על כן 'ותפול מעל הגמל' שבזה נפלה מעט ממדתה שהיא החסד, מפני הדינים של יצחק.

ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה 'לקראתינו', היינו שהולך נגד מידתנו שהיא החסדים. ויאמר 'הוא אדוני', זה צריך בשביל קיום מדת אדוני אברהם, שצריך לזווג חסד לגבורה, בכדי שימשוך מזה מדת הרחמים הממוצע בין שניהם, ובזה יתגלה היטב מדת אדוני.

ומשקה מתורת רבו, לעבוד את השי"ת במדת החסד, ועתה כשראה אצל יצחק דרך אחרת לגמרי, שהיא מדת הפחד והגבורה, לענוש תיכף ומיד לעוברי רצונו ח"ו, על כן חשש מה יהא עם דרך רבו אברהם, אשר עבד בה כל הימים, והיה ירא שלא יתבטל לגמרי ח"ו מדת החסד של אדונו.

אך באמת להחסדים נצרך גם גבורות, כדי שמבין שניהם יצא עמודא דאמצעייתא מדת הרחמים, שהיא מדת יעקב מובחר שבאבות.

ולכן כשנשלח מאדוניו להשיא אשה לבנו ליצחק, עשה לעצמו סימן שאם יזדמן לו עתה שידוך אשר הוא כולו ממדת החסד, אזי 'בה אדע כי עשית חסד עם אדוני'. שכל זה נעשה כדי שיתקיים המדה של החסד כראוי. כי מהזיווג הזה יצמח מדת הרחמים של

ליל שבת קודש

פרשת חיי שרה תשפ"ג: לפ"ק

וכאן ברמב"ם למדנו ש'זכור' הוא שיאמר בפיו, אך צ"ב שהרי חזינו בגמ' (מגילה יח, א) לענין קריאת פר' זכור, 'זכור' יכול בלב, כשהוא אומר 'לא תשכח' הרי שכחת הלב אמור, הא מה אני מקיים זכור, בפה, ע"כ. ולכאורה מכאן משמע שהיכן שנאמר 'זכור' לבד, די שיזכור בליבו, ולפי"ז יוכלו לקדש בהרהור לבד, וכבר תירצו זאת בכמה אופנים.

אך יש שכתבו (ע' פרי מגדים סי' רע"א א"א סק"ב) שאכן מן התורה יוצאים ידי חובת קידוש בהרהור לבד. ומדבריהם למדנו גודל מעלת החושב מחשבות מענין

ברמב"ם הלכות שבת (פרק כט, א) מצות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים, שנאמר (שמות כ') זכור את יום השבת לקדשו, כלומר זכרהו זכירת 'שבח וקידוש', ובספר המצוות (מצות עשה קנ"ה) מבאר יותר וז"ל: שצונו לקדש את השבת, ולאמר דברים בכניסתו וביציאתו, 'נזכור במ גודל היום הזה ומעלתו והבדלו משאר הימים הקודמים ממנו והבאים אחריו', ע"כ. ומבואר בדבריו שצריך לומר את מעלתו של השבת, ובמה שונה הוא משאר הימים, כפי שאכן נאמרים בעת 'קידוש'.

של יצחק, שכל עניני עולם הזה יהיו לצחוק בעיניו, העצה הוא 'באר', הרומז לתורה שבעל פה כמ"ש הואיל משה באר את התורה הזאת, ועצה שניה ל'חי רואי', שיראה בכל עת את ה' לפניו, ואז לא יוכלו לבלבלו בהבל.

ואיתא בתולדות יעקב יוסף (אות ב') אהא דאיתא מהמקובלים על הפסוק שויתי ה' לנגדי תמיד, שצריך לצייר שם הוי"ה לפניו, ועל כך מביא ששמע מר' נחמן (מהארדענקא או מקאסוב) שלא ינסה בכח שיהא מצוייר לפניו כן, כי זה נקרא לקחת את בת מלך בשביה, אלא צריך לחשוב על השי"ת תמיד, ואז בכל פעם שרואה פסוקים יתבונן בשם הוי"ה, עד שיעלה לפניו השם מצוייר מעצמו.

וראה עוד מש"כ שם (אות ג) בשם החסיד יוסף יעבץ על פרקי אבות, שהסימן אם השי"ת תמיד לנגד עיניו,

קדושת השבת, שבו שבת קל מכל מלאכתו.

ויצחק בא מבוא באר לחי רואי. היינו שיצחק הגיע מן ה'באר' אשר שם נגלה המלאך, [חי' הוא מלאך] הנה בשפת אמת (יורא תרמ"ג) מביא בשם זקינו החידושי הרי"ם ש'יצחק' הרי הוא מלשון צחוק (ע"ע אוהחה"ק בראשית כא, ג) היינו שהצדיק השקוע בעבודת ה' כשרואה כל תחבולות היצה"ר להביא בני אדם לעסוק בהבלים, הרי זה לצחוק בעיניו. ומאידך מצינו בישמעאל הלשון מצחק, והיינו שעונות חמורים הם לצחוק בעיניו עד שמפסיד כל העוה"ב, וב' מיני צחוק המה.

ובספרי הרבי הקדוש מלובלין, מבאר 'ויצחק בא', היינו איך מגיעים לדרגא זו

תשובה, אשר 'בשעתא חדא, ביומא חדא, ברגעא חדא' מתקרבין להקב"ה, ואיתא בשם הרבי ר' בונם זי"ע **מפשיסחא** (צדקת הצדיק אות קכז) שרבי שמעון בן יוחאי פעל על ידי עבודתו וזכותיו את כח התשובה הגדולה הזו, שיוכל הבעל תשובה לזכות לכל המדריגות ברגעא חדא.

הנה איתא בבית אהרן עה"פ ואברהם זקן, שה'עולם' אומרים ש'השכל בא עם השנים' אך באמת הוא דבר שאינו טוב, כי מי שמחכה עד שמגיע השכל, נמצא שבילדותו הולך אחר שרירות לבו וממלא תאוותו, ורק לאחר אפיסת כוחו, הוא בא אל השכל. וראה גם מש"כ בדברי שמואל (סלאנים) על הפסוק ואברהם זקן בא בימים וגו', שישנם אנשים שמבלים זמנם בעסקי העולם, ורק בסוף היום הם נזכרים מעבודת ה', והמה נקראים שבאים

אם הוא שפל בעיניו, שהוא מדרגת הענווה. ומביא על זה משל מב' סוחרים, שיש לכל אחד מהם אלף דינרים, והאחד דר בכפר אשר אנשיה כולם עניים על כן יתגאה בזה על אנשי הכפר, אך הסוחר השני הדר בעיר שכולה שרים רמי מעלה, אין לו שום חשיבות מן מעט העושר שיש לו, כן הדבר הזה, כי הרחוק מן השי"ת מתגאה על שלמטה ממנו, אך הצדיקים אשר השי"ת לנגדם תמיד, הם שפלים בעיניהם תמיד, בהביטם לצור חסיו בו.

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל. ואיתא בזוהר הק' (קכט, א) שאברהם לא הגיע לדרגתו בפעם אחת, אלא כל ימיו הלך מדרגה לדרגה, עד שנאמר עליו ואברהם זקן בא בימים וגו', וממשיך הזוה"ק, אשריהם בעלי

אליעזר היה עכשיו בדרך לחפש שידוך עבורו, ולכן יצא השדה להתפלל על כך, והנה מיד כאשר התפלל על זה כתיב, וישא עיניו וירא והנה גמלים באים, כי בשעת התפלה היה נותן עיניו למטה, ומיד אחר סיום התפלה נשא עיניו למעלה, וירא שנענה מיד, והנה גמלים באים נושאים את בת זוגו.

וראה בדברי הטור (סימן רלב) שמבאר הטעם שתפילת מנחה מתקבלת ביותר, שתפלת שחרית הוא בבוקר מיד בתחילת היום כשעוד לא התחיל עבודתו, וכן ערבית הוא אחר שנגמר היום, והוא פנוי מעסקיו, אבל תפילת מנחה היא באמצע היום, בעוד שהוא טרוד בעסקיו, ולכן כאשר בר ישראל הוא פונה מכל עסקיו כדי להתפלל, חשיבותו מרובה ותפילתו מתקבלת ביותר.

'אחר הימים', ואלו החושבים שבעתיד יעבדו את ה', המה נקראים שבאו 'קודם הימים', אבל אברהם אבינו היה 'בא בימים' בשוה עמהם, שבכל עת חשב איך לתקן את הזמן העומד לפניו בהווה.

ויצא יצחק לשוה בשדה לפנות ערב, מכאן למדו חז"ל (ברכות כו, ב) שיצחק תיקן תפלת מנחה, ובדף ו' (שם) מובא הא דאמר רבי חלבו אמר רב הונא, לעולם יזהר אדם בתפלת המנחה, שהרי לא נענה אליהו אלא בתפלת המנחה.

בכלי יקר מביא שבשאר התפילות שנתקנו ע"י אבות העולם, לא מצינו שנענו תיכף ומיד, אלא בתפלת מנחה מצינו כן, שיצחק נענה מיד, שמסתמא התפלל עתה יצחק על הזיווג, כי

ובדומה לזה איתא מהרה"ק רבי צדוק, (צדקת הצדיק רכ"ב) שבתפילת שחרית ענינו שמתפלל ומקווה להשם יתברך כי ישפיע אליו שפעו במשך היום, אך כאשר ינטו צללי ערב ומתחיל להחשיך ורואה שלא השיג מה שהיה צריך להשיג במשך היום, אזי תפילתו תפילת עני בלב נשבר, כמ"ש תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו. ולכן נקרא תפילת יצחק שיח, כמ"ש לשוח בשדה.

שני חיי שרה. ופירש"י כולן שוין לטובה. ולכאור' קשה, שהרי היתה לה הרבה עגמת נפש בשנות חייה, ואיך אומר רש"י 'כולן שוין לטובה'. ופירש הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, שאצל שרה כל מה שעברה בחייה קיבלה באהבה, והיתה רגילה לומר על כל דבר 'גם זו לטובה', וזהו 'כולן שוין לטובה'.

וכידוע שהאחים הקדושים הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ובעל ההפלאה זי"ע שאלו מאת רבם המגיד ממעזריטש זי"ע, איך אפשר לקיים דברי חז"ל חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה ולקבלוהו בשמחה, והשיב להם המגיד הקדוש שילכו אל בית המדרש, שם יש אחד ושמו זושא והוא יגיד לכם את פירוש המשנה.

על כן הלכו לבית המדרש וספרו להר"ר זושא מה שהמגיד אמר להם לשאול אותו. תמה הרר"ז, איך יתכן שהרבי שלח אליו, וכי איך שייך לשאול זאת לאדם אשר מעודו לא היה לו שום רע, ועתה הבינו את כוונת רבם, שיראו את הרבי ר' זושא, איך שהוא עני ומדוכא רח"ל כל ימיו, ומחמת שמקבל הכל באהבה, אינו מרגיש שום רע.

רואה שהמצב כעת אינו טוב, אך התוצאה היא לטובה.

אך יש מדרגה גבוהה מזו הנקראת 'גם זו לטובה', שנאמרה על ידי נחום איש גם זו, שהוא יותר עמוק, שמאמין באמונה שלימה שהיסורים בעצם הם טובה גדולה, ולא היה שם רע מעולם, ואז אכן זוכה לראות בישועת ה' כמו שהיה אצל נחום איש גם זו, שהעפר עצמו נהפך לחיצים ובליסטראות.

ואפשר להוסיף בדרך אפשר, שעל פי דברי הבעש"ט נראה לבאר המעשה המובא בתלמוד ירושלמי (פאה לו, ב) שנחום איש גם זו קיבל על עצמו יסורים גדולים, כיון שלא נתן לעני לאכול וכו', הגיע אליו לבקר ר' עקיבא ואמר לו, 'אוי לי שאני רואה אותך כך' ענה לו נחום איש גם זו, 'אוי לי שאין אני רואה אותך בכך'. אמר ר' עקיבא, 'למה אתה

איתא מהבעל שם טוב זי"ע על שני מאמרי חז"ל 'כל דעביד רחמנא לטב עביד', (ונפסק בשו"ע א"ח סי' ר"ל, לעולם יהא אדם רגיל לומר, כל מה וכו') ר'גם זו לטובה'. שהם ב' מדרגות זו למעלה מזו, שההבדל ביניהם הוא כך, ד'כל דעביד רחמנא לטב עביד' הוא כשמאמין שבודאי מזה הרע עצמו יצמח טוב, אע"פ שעדיין אינה נגלית, ועל ידי אמונתו זוכה להמתיק הדין, עד שמתהפך למדת הרחמים, כמו המעשה עם רבי עקיבא שאמר 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד' שלקח עמו נר, תרנגול וחמור, בא החתול ואכל את התרנגול, האריה אכל את החמור, והרוח כבתה את הנר, מעשים אלו בתחילה היו רעים, אך צמחו מהם טובות שעל ידי זה ניצל רבי עקיבא מהאויבים שלא ראוהו, כלומר שהאדם

ישראל והיה שם הרעב, ראה שהקב"ה הביא סיבה שלא ישאר כאן, אלא ילך לארץ אחרת, ונמצא שזה הוא הוראה מן השמים.

וראה מה שאמר הרה"ק רבי משה מקאָברין זי"ע (מוכא ב'תורת אבות') שלקבל בשמחה את הנהגת הבורא בכל צורה שמתנהג עמו, הרי זה יותר יקר מכל הסיגופים כולם, וזהו התיקון הגדול ביותר. וכמאמר חז"ל בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו.

מסופר שבנאוהארדאק היה נוהג לעשות מעשים מוזרים, כדי להציג את עצמם ללעג בעיני הבריות, ואחד מן הדברים היה שביקשו לקנות מסמרים בבית מרקחת, וגורמים לעצמם לעג בעיני הבריות, וכך חישלו את עצמם לא התבייש מן המלעיגים עליהם בעבודת ה', והיו שטענו נגד דרך זו, שאין צריך

מקללני ענה לו 'ולמה אתה מבעט ביסוריך'. ולפי דברי הבעל שם טוב מובן, שהם לשיטתייהו בב' דרגות האמורים לעיל, שנחום איש גם זו ראה ביסוריך אלו רק טוב וחסד.

ואיתא מהרמב"ם עה"פ ותהי אשה לבן אדניך כאשר דבר ה', וכותב שאף שלא דיבר עימו ה' להדיא, אך כיון שהתגלגלו כן המקרים, זה נמי נקרא כאשר דבר ה', כי הקב"ה הוא זה שמשנה את הסיבות בדרך טבעי, וזה הוא ההוראה ממנו לעשות כן, ובדומה לזה בקדושת לוי (פרשת לך לך) שמביא שיש מקשים למה הביא אברהם את שרה למצרים וכך בא לידי סכנה, בזמן שלא אמר לו השי"ת לילך לשם, ומפרש שמה שהשי"ת אמר לאברהם אל הארץ אשר אראך, שילך לזה הארץ אשר יהיה הסבה שילך לשם. ולכן כאשר בא לארץ

כך, שהכניסו לבית, והכין לו תבן ומספוא וכו', וקפץ לפני אביו ואמר מה יצא הדבר וכו' וזה לא היה מתוך צדקתו, אלא היה ממחר בשביל השוחד שהבטיח לו.

אך כשנגמר השידוך הלך אליעזר והוציא כלי כסף וזהב ונתן לרבקה, אך ללבן לא נתן אלא מגדנות, על כן ניסה לקלקל ולעכב השידוך, וזהו שאמר 'תשב הנערה אתנו ימים או עשור' וגו', ואליעזר עשה כאינו מבין, והזכיר את הסכמתו הקודמת שאמר מה יצא הדבר וגו', והוסיף לאמור וה' הצליח דרכי, כלומר שכבר נגמר הענין, ובזה רמז לו שאי אפשר לו לקלקל עוד, ורבקה בחכמתה הבינה את כל הרמאות, ועל כן כשאמרו 'נקרא לנערה ונשאלה את פיה', מיד אמרה 'אלך' וברש"י אף אם אינכם רוצים, ולמה אמרה כן, אלא שהבינה שיש כאן עסק שוחד של לבן.

לחפש את הטשועקעס שם, שכן אם הקב"ה רוצה ממך עבודה כזו, הוא כבר ישלח את הטשועקעס הביתה.

והן הן הדברים, שהאדם צריך לראות בכל מה שמסביבו, דברים שהקב"ה שלח אליו, ואת זה תפקידו לתקן, ולא זולת.

בשל"ה הק' מביא שמה שלבן רץ להקביל פני אליעזר, היה מפני שראה את הנזם והצמידים, ושמע את דברי רבקה, אז ידע שבא אליעזר בשביל שידוך, וכיון שחמד לממון, נתלבש ברמאות, ורץ לנגדו לדבר עמו בסוד, שרק אם יתן לו כך וכך שוחד אזי יסכים לתמוך בשידוך, ואם לאו ימחה בידו.

אליעזר שהבין מי עומד לפניו, קיים בו 'עם עקש תתפתל', והבטיח לו כל מה שביקש, ולכן ראינו שלבן דאג לו כל

אדמו"ר הזקן

הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע

אחר הברלה מוצש"ק תולדות תשפ"ב לפ"ק

השבוע היארציית של אא"ז הרה"ק ר' יעקב דוד זי"ע, הרבי הראשון לבית אמשינאוו, היה ידוע מצעירותו לתלמיד חכם וגאון מופלג.

כבר בימי ילדותו התמיד מאד בלימודיו, והיה נבחן על תלמודו אצל אביו הרה"ק רבי יצחק מווארקי זי"ע, מדי שבת בשבתו. פעם לאחר שבחנו אמר לו, מידארף בעסער צו וועלן. ועל כן התאמץ בלימודו עוד יותר, ובכל זאת גם בשבוע השני אמר לו זאת, ועל כן התחזק יותר בשקידה וכמעט לא אכל ולא ישן וכו', עד שפעם אחת לא יכל עוד להתאפק ופרץ בבכיה ואמר טאטע זאג מיר ווי אזוי וויל מען בעסער לערנען. ענה לו אביו: וועלן לערנען הייסט אז מען וויל נישט קיין אנדערע זאך, נאר לערנען... זהו נחשב לרצון גמור.

הרבי מווארקי זיע"א היה בפשיסחא קודם פטירתו של מרן הר"ב זיע"א, אמר לו הר"ב זי"ע בזה"ל דיין דוד'ל וועט דאך א וודאי באנק טהון, וואס

ער איז נישט געווען דערביי, זאלסטו עהם זאגען אז ווען ער וועט קומען צו מיר, וועט ער קענען פועלן אלץ וואס עהר וועט וועלן. [כלומר כשיבוא לציון שלו יוכל לפעול כל הצריך לו].

הרה"ק רבי יעקב דוד אמר, שלפני שהוא הולך לישון 'קוקט ער א דורך אלע חסידים'. וכמו כן הי' אומר, שאצל חסידים אומרים, דער רבי האט צען טויזענט יודען 'אונטער זיך', דער רבי האט כך וכך יודען 'אונטער זיך' וכו', מען דארף האבען די חסידים 'אויף זיך'.

רבינו היה נוסע לעיירות לקרב אנשים לחסידות, כשהגיע לאוסטראווע מקום בו דרו מתנגדים הלשינו עליו למלכות, עד שהוצרך לברוח משם עוד בערב שבת סמוך לכניסת השבת, ובדרך נס עוד הספיק להגיע לעיר ראזאן, והתאכסן בבית הג"ר חיים נטע, שהיה אב"ד שם. [רבי חיים נתן נטע פרידמן, רבה של רוז'אן, והיה מחסידי הרה"ק מווארקא זי"ע].

לימים כאשר התקבל אא"ז הרה"ק רבי יוסף זי"ע לרבה של אוסטראווע, אמר אביו הרה"ק רבי מנחם זצ"ל בתוך הדברים לפני טובי הקהל: עתה במנותכם את בני, לרבה של אוסטראווע, תיקנה העיר את אשר עוללה לפני עשרות שנים לאבי זצ"ל.

פעם כשהיה מהרי"ד בשביל איזה ענין בווארשא ועמד בהכנותיו לתפילה, עם טליתו על כתיפו, אזי באה אשה אחת ורצתה להכנס אל הקודש פנימה, המשמש אמר כי רק אחר התפילה יוכלו להיכנס, אך האשה התחילה

לבכות, וכאשר הגיע קול בכי לאזני רבינו, פתח את הדלת ושאל מה קרה, אזי ענה המשמש שהיתה כאן אשה שרצתה להיכנס, ולא הניחו, רבינו הורה לקרוא לה ולברר את בקשתה, היא השיבה שבעלה נפל לשכרות ר"ל ואין להם פרוטה בבית, ועד עתה היה אחיה העשיר המתגורר בפראגא [הסמוכה לווארשא] שולח להם כסף מזמן לזמן, אך מאז שבעלה עוסק בשכרות, והממון מגיע לבית מרוזח, מסרב לתת לה עוד.

הרבי שאל אותה לשמו ומקום מגוריו של אחיה מפראגא, והבטיח לה שהכל יבוא על מקומו בשלום, הרבי תיכף הוריד הטלית מכתיפו, קרא למשמש ושכרו כרכרה, ונסעו לביתו של הרב של פראגא, וביקשו להצטרף עימו וכך הלכו יחד לבית האח העשיר.

העשיר הכניסם לביתו בכבוד גדול והגיש לשולחן תה לשותות, אך הרבי אמר לו, לא אוכל עתה לשותות, כי קודם יש לי דבר אליך. וישאלו על דבר אחותו, למה אינו עוזרה, ויען ויאמר, כיון מאז שנכנס בעלה בשכרות כל הכסף הולך אל בית היין, ומה לו להתאמץ עבור זה.

ואמר לו הרבי שאכן למען זה בא אליו, ומבקש ממנו שישלח ג' רובל כל שבוע לאחותו במשך ג' שנים, והוא מבטיחו שאח"כ לא תצטרך יותר. וכמובן הסכים העשיר לבקשת הרבי. לאחר שסיכמו ביקש העשיר שכעת ישתה הרבי את התה שהגיש עבורו. אמר הרבי, יעיד הרב של פראגא אשר מלבד הרבי'סטעווע, הננו גם כן רב, והרי רב נוהג לעשות הכל בכתב... מיד כתבו שטר שמתחייב לפרוע שנה ומחצה במזומן מעתה והשאר ישלם

אח"כ. אז אמר הרבי להעשיר הן תדע אשר מלבד רבי ורב, הננו ג"כ סוחר, ודרך הסוחרים שעל החוב נותנים וועקסלען [טשעק"ס] שיוכלו לפדותם. וע"כ על החוב הנותר יתן וועקסלען, וכן עשה. אז שתה הרבי התה ונפרד ממנו בברכה, ונסע לבית האיש השיכור, וסידר הענינים, ורק אז חזר לביתו לתפילתו.

כאמור לעיל היה הרבי מקרב אנשים לחסידות. אחד מהם היה החסיד הנודע ר' אברהם סגי נהור, אשר קירבו הרבי בעיר גוסטינין. כ"ק אזמו"ר זצללה"ה סיפר עליו שעל אף היותו סגי נהור מילדותו, היה תלמיד חכם עצום, כי היה איש חזק מאד, וכשנקט אברך בידו לא היה יכול להשמט ממנו, והיה צריך לומר לפניו דפים גמרא, והיה לו כח זיכרון, עד שלא היו צריכים ללמוד לפניו רק פעם אחת, ולפעמים דברים קשים היו צריכים לומר לו ב' או ג' פעמים, אבל יותר מזה לא היה צריך, וזה היה בין בנגלה ובין בנסתר.

בעת התנאים של אא"ז מרן רבי יוסף זצללה"ה שהיה בקוטנא, אצל זקינה של הכלה, הגאון ר' יהושע מקוטנא זצ"ל, לקח מרן ר' מנחם זי"ע עימו את ר' אברהם סגי נהור, מכיון שהיה נצרך לבריות, דחכמה ועשירות הם שני דברים נפרדים, וכיון שאצל ר' יהושע'לע מקוטנא באו כמה גבירים, על כן רצה הרבי שר' אברהם שהיה ת"ח עצום, ישוחח עם הקוטנא גאון בדברי תורה, וכאשר יראה איך שר' אברהם הוא גדול בתורה בוודאי יעזור לו, ומכיון שמרן רבי מנחם זי"ע, ידע שר' אברהם לא ירצה לדבר בפניו עם

הקוטנער גאון, מפני מורא רבו, על כן יצא הרבי מן החדר, והנה באמצע שדיבר הקוטנער גאון בדברי תורה עם ר' אברהם, התפעל עד מאוד, ואמר 'דער איד קאן דאך לערנען' והביא בשבילו כסא גדול (הנקרא פאטע"ל) וכיבדו מאד.

ר' אברהם אמר פעם שברצונו עוד לזכות ולראות ג' דברים. את הרקיע, האות אל"ף, ואת הרבי...

פעם הי' ר' אברהם בביקור אצל אחד החסידים בווארשא, וכיבדו ב'גלעזל טי' והגביה את הכוס, ואמר שהכוס אינו טבול, בדקו ומצאו שכך הוה, שאלו אותו מהיכן ידע, כי חשדו בו ברוח הקודש... אזי אמר וענה בפשטות, דאיתא שלפני אכילה ושתיה בשעה שמברך, יש לצייר לפניו שם הוי', ובכל פעם מצייר כן במחשבתו, אך בפעם הזאת לא עלתה בידו, על כן הבין שדבר מה אינו כשורה, 'אין וואס פאר א טריפות קען שוין זיין אין א גלעזעל טיי?!'... על כן חשב שבוודאי לא נטבל...

זכותו יגן עלינו ועבי"א, א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

אחר הבדלה

פרשת חיי שרה תשפ"ב לפ"ק

השבוע היארציית של הרה"ק ר' יעקב מפשעווארסק זצ"ל שהתגורר באנטווערפּען, הוא התנהג בענווה מופלגת, ופעם אמר עה"פ 'קטונתי מכל החסדים' שיעקב אבינו אמר, זה שהקב"ה נותן לי להיות שפל בעיני, אחר כל ההצלחות, וזהו החסד הכי גדול מכל החסדים שמשפיע עלי.

כ"ק אאמו"ר זצללה"ה הסתופף בצילו בעת שהתגורר באנטווערפּען, כמו"כ כ"ק אאמו"ר זצללה"ה בעת חתונת אאמו"ר נפגש עימו כמו"פ, ושררה ביניהם קירבת הדעת באופן מיוחד, בתוך הדברים התפעל מאד בשמוע שאאמו"ר הוא בן בתו ממש של הגאון בעל נפש חיה, שהיה בזו"ר חתן אחיו של הרה"ק מצאנז זי"ע, והיה מהמקורבים אליו מאד. (בזו"ר ש היה חתן הגאון מקוטנא, ומזיווג זה נולד הרבנית של הרה"ק רבי יוסף זי"ע).

בשעה שהיה כ"ק אאמו"ר זצללה"ה בבית הרפואה בבאסטאן לצורך ניתוח, התקשר לבנו כ"ק אאמו"ר זצללה"ה לאנטווערפּען, וביקש ממנו מזכיר זיין אצל ר' יענקעלע, והדגיש נישט רבי'ש, אלא באופן פשוט, עם קוויטל ופדיון, וכמדומה שזה היה הקוויטל היחיד שמסר לרבי.

הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זצ"ל בשובו מהמלחמה, שמע מחסיד אחד, על מה שאמרו חז"ל שאלת "נשאת ונתת באמונה" הפירוש אם נשאת ונתת עם בני אדם, להשריש בהם אמונה בה' ואמונת חכמים. ומיניה אז קיבל על עצמו לספר סיפורי צדיקים כדי להשריש אמונה בבני ישראל. ופעם התבטא שלזה נשאר אחר המלחמה כדי שיהא יכול לספר אודות רבוה"ק לבית צאנו. ואכן היה לו ענין גדול בסיפורי צדיקים והיה מספר הרבה מגזע צאנו, שכן היה תלמיד מובהק להרה"ק ר' חנא מקאלאשיץ זי"ע, מנכדי צאנו.

פעם סיפר אודות הרה"ק מראפשיץ שהיה נוהג לומר בדחנות לפני החתן בעת צאתו לחופה, והיה ממשיך עד שראה סימני התעוררות תשובה אצל החתן, פעם נשא דבריו אך לא נראו שדבריו עושים רושם על החתן, על כן נשא משלו ואמר, מעשה בארי ולביאה, שהסתובבו ביער שמחים וטובי לב וכל חיות היער נרתעו מפניהם. אך לפתע פתאום, הופיעו למולם ציידים עם כלבים, הארי והלביאה נבהלו לנפשם מרוב פחד, והתחילו לברוח, בשעת הבריחה שאלה הלביאה את הארי, מתי נפגש שוב. השיב הארי, אצל סוחר העורות... כמובן שמשל נמרץ זה כבר עורר את החתן מתרדמתו... בהרגישו שימינו כצל עובר וכחלום יעוף.

פעם הגיע לרבי יענקעלע בחור וביקש שהרבי יפעל שאחד מקרוביו יחזור בתשובה, חייך הרבי באומרו 'ווען איך קען דאס, הייב יעך אן ביי מיר אליין'...

כשהגיע אליו המשגיח ר' מתתיהו סלומון, שבאותו עת היה משגיח בגעיטסטסהעד, כידוע אל רבי יענקעלע באו מכל הקהילות וכולם ענו ואמרו אחריו מקודש, רבי יענקעלע קיבלו בסבר פנים יפות, ואמר לפניו ווארט מרבי סעריה גאון עה"פ משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים, כי השגחת השי"ת על עם קרובו הוא על שני פנים, שלפעמים הוא נקרא משגיח עלינו בהשגחה גלויה, והיינו משגיח מן החלונות שאנחנו רואים שהקב"ה משגיח עלינו כמו במי שמשגיח דרך חלון שהמושגח ממנו רואה את המשגיח עליו, ולפעמים משגיח עלינו בהשגחה מוסתרת וזה נקרא מציץ מן החרכים שהוא מציץ ומביט אותנו אך בהסתר, כמו מי שרואה דרך חרכים שאין הנראה רואה אותו, עב"ד.

ואח"כ אמר לו שגם משגיח צריך להתנהג כן, פעמים צריך להבחין עליו שרואה את הנעשה, ופעמים צריך לראות ולא לגלות זאת.

ואח"כ שאלו אודות בחור פלוני מהמסתופפים בצילו, מה מצבו בישיבה, אמר המשגיח, אכן הוא צריך עזר וסיוע אך אביו אין הפרוטה מצויה בכיסו, מיד קם הרבי ניגש לארון ופתח מגירה והוציא מתוכה מעטפה מלאה שטרות ומסרו ביד המשגיח, באומרו קח לך את זאת ותקח אברך שילמד עימו, ממון זה של אביו הוא, שכן יש מביאים לי כסף במוצ"ש - שכן היה המנהג שבעלי ממון עמדו בתור להביא ממון לרבי - וביניהם היה גם אביו של בחור זה, ואני ידעתי שאין לו מהיכן להביא זאת, על כן הנחתי זאת

תמיד בצד, עד שיבוא לידי סיבה להחזיר אותו אליו, כמדומני שעתה הוא הזדמנות טובה.

היה אדם חשוב באנטווערפן שרבי יענקעלע בא לבקרו בחג הסוכות, והוא היה לו מיחוש ברגליו עד שלא היה יכול להלך רח"ל, ובאמצע השיחה אמר לרבי שהכינו כיבוד בסוכה ויכול להיכנס לטעום משהו, אזי אמר הרבי וכי אי אפשר לאכול כאן, והלוא אכילת ארעי מותר חוץ לסוכה, ושתה שם [ואולי גם אבל מעט], וביצאו מהבית אמר למשמשו, דע לך שאף בסיביר לא שתיתי טיפת מים חוץ לסוכה. בין והתבונן.

זכותו יגן עלינו ועכי"א, א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

חבורת זרע יצחק

הננו להודיע כי לרגל הילולת

מרן אדמו"ר הזקן

הרה"ק רבי יעקב דוד מאמשינאוו זי"ע

נתאסף לסעודת הילולא

בליל שישי תולדות, אור לד' כסלו תשפ"ג

בבית הר"ר צבי אלימלך כהנא רח' בלוי 26 ירושלים

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

בית המדרש החסידי אמשינאון
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

4408 15th Ave Brooklyn NY 11219

הזמנה של מצוה

הננו בזה להזמין את ידידנו ואנ"ש
לעריכת השולחן וסעודת הילולא
לרגל יומא דהילולא של כ"ק מרן

הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע

ביום ה' פרשת תולדות, אור לד' כסלו תשפ"ד

בהיכל בית מדרשינו

בשעה 8:00

זכות בעל ההילולא יגן עלינו להיוושע בכל מילי דמיטב

הגבאים

אוצרות המשינה

ניו יארק: 1605-3136-873

ארץ ישראל: 074-7964020

לאנדאן: 4433-0551-7797

קול
בקודש

נאמער
5

הודעות
ועדכונים

נאמער
1

ניגונים

נאמער
6

שיעורי
תניא

נאמער
2

הודעות
למערכת

נאמער
7

שיחות
קודש

נאמער
3

שידור חי

נאמער
9

מעמדים
ודרשות

נאמער
4

”שמעו ותרחי נפשכם”

1605-3136-873

To subscribe to English editon contact Divrei Torah
Amshinov at
d.t.amshinov@gmail.com